

Shrnutí průběhu projektu a výsledků: Trans E-Health (2023-2024)

CZ.03.03.01/00/22_021/0001871

Duševní pohoda a intervence pro transgender a genderově různorodé osoby

Projekt Trans E-Health začal s jasným cílem: zvýšit dostupnost služeb a intervencí pro transgender a genderově různorodé (TGR) osoby prostřednictvím inovativní metody využitelné v telemedicině. TGR osoby nemají dostupnou péči v regionech a čelí specifickým bariérám při vstupu do zdravotní a sociální péče, a proto jsme chtěli vytvořit něco, co by tyto překážky zmírnilo či odstranilo a poskytlo jim potřebnou podporu přímo v online prostředí.

Provedli jsme rozsáhlou systematickou rešerši zahraničních publikací, která nám umožnila vhléd do přínosů e-health péče (telemedicíny). Realizovali jsme jedinečný kvantitativní výzkum prostřednictvím vytvořeného online dotazníku (osloveno bylo 3000 osob a analyzováno bylo 350 osob) a dále kvalitativní výzkum (hloubkový rozhovory jsme realizovali u 17 TGR osob a s třemi osobami jsme otestovali uživatelskou zkušenost se vstupním rozhovorem). Důkladně jsme zmapovali potřeby a bariéry TGR osob. Hlavní zjištění z rozhovorů byly nedostupnost péče, negativní necitlivé reakce odborníků, nedostatek respektujících odborníků, dlouhé čekací doby, mít informace na jednom místě, online péče by byla vítaná hlavně v psychoterapii, psychologii a sexuologii.

Od počátku jsme přemýšleli o tom, jak vytvořit nástroj, který by skutečně přinášel změnu. Naším cílem bylo vyvinout nástroj „vstupní rozhovor“ založený na reálných potřebách TGR osob. Nechtěli jsme vytvořit jen teoretický koncept, ale praktický a kulturně citlivý nástroj, který by zajistil empatický a citlivý přístup již při prvním kontaktu s TGR lidmi. Tento bezbariérový nástroj jsme navrhli tak, aby zdravotnickým a sociálním pracovníkům pomohl zkvalitnit jejich přístup ke klientele.

Výsledkem našeho projektu se stal nový model **Vstupního rozhovoru pro e-health péči**, který byl navržen s důrazem na zajištění empatického, inkluzivního a nízkoprahového přístupu při prvním setkání s TGR osobami. Tento nástroj usnadňuje citlivý a informovaný přístup, což je zásadní pro překonání bariér, kterým TGR osoby často čelí při snaze získat zdravotní či sociální péči. Využití nízkoprahového přístupu v telemedicině se navíc ukázalo jako ekonomicky efektivní a zlepšující vstup do služeb a ke specializované péči.

Pro TGR osoby znamená tento „vstupní rozhovor“ zásadní zlepšení v přístupu k péči, protože jim umožňuje zažít citlivější a empatictější jednání již při prvním kontaktu. To snižuje jejich stres a nejistotu. Pro odborníky tento nástroj představuje efektivní prostředek, který jim umožňuje poskytovat odbornou empatickou péči, a to jak v běžné praxi, tak i v telemedicině.

Součástí našeho projektu bylo vytvoření **Praktického průvodce pro odbornice a odborníky v péči o transgender a genderově rozmanité osoby**. Průvodce poskytuje nejnovější vědecké poznatky a ověřené metody pro péči, která zohledňuje specifické potřeby TGR osob. Tato brožura, vycházející z výsledků našeho projektu, slouží jako klíčový odborný zdroj pro lékaře a lékařky, kteří se s TGR osobami setkávají poprvé ve své praxi.

Pro odbornou veřejnost zejména ve zdravotnictví jsme přeložili globálně uplatnitelné **Standardy péče o zdraví transgender osob (SOC8)**, které jsou založené na robustních vědeckých důkazech. SOC8 poskytují jasná odborná doporučení pro multidisciplinární praxi pro TGR osoby. Prezentovali jsme tyto standardy na odborných platformách a seminářích.

V rámci projektu jsme vytvořili a otestovali různé **vzdělávací programy** pro odborníky, reflektující silnou poptávku po objektivních a spolehlivých informacích. Výsledkem jsou formy vzdělávacích programů zaměřených na podporu psychoterapeutů, zdravotníků a sociálních pracovníků. Evaluace těchto programů zdůraznila potřebu zvyšování kompetencí a poskytování ověřených odborných zdrojů.

Trans E-Health byl jedinečným a komplexním projektem, který přinesl unikátní výsledky a inovativní modely. Tento projekt přispěl k posílení spolupráce mezi českými odborníky, jako jsou Hedepy s.r.o., PN Kosmonosy, Transparent z.s., Transhelp z.s., a dalšími specialisty. Klíčovým aspektem byla expertní účast TGR odborníků, která výrazně přispěla v aktivitách projektu a byla zásadním přínosem. Obohacující bylo navázání zahraniční spolupráce, zahrnující spolupráci s genderovou klinikou v Nizozemsku a Španělsku, WPATH (USA), EPATH (EU) stejně jako prezentace našich výsledků na odborných konferencích a Sympoziu ČSSM. Naše poznatky a vytvořené podpůrné materiály jsou nadále využívány, což přispívá ke zvyšování informovanosti a zlepšení kvality péče pro TGR osoby.

Rádi bychom pokračovali v započatých aktivitách a v implementaci doporučených postupů Standardu péče o zdraví transgender osob (SOC8) ve spolupráci s NIKEZ (MZ), s odbornými společnostmi a specialisty, s cílem systémově změnit a zkvalitnit přístup k TGR osobám ve zdravotnictví a sociálních službách.